

**Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық
университеті**

**Тақырыбы: “Кәсіпорынның ұзақ мерзімді
активтері”**

**Тексерен: Нурманова А.К.
Орындаған: Баксикова А.Е.**

Орал, 2017 жыл

Ұзақ мерзімді активтер – кәсіпорынның шаруашылық қызметінде бір жылдан артық мерзімге пайдаланылатын және қайта сатып-өткізуге жатпайтын құралдарды айтады. Егер қандай да бір құндылықтар қайта сатып-өткізуге арналған болса, оларды айналым құралдарына жатқызу қажет.

Өнеркәсіптік өндірістің тиімділігін арттыру бойынша шаралар жүйесінде Қазақстан Республикасы Үкіметінің бағдарламасымен негізгі қорларды пайдалану деңгейін едәуір арттыру, ұлттық экономика салалары бойынша кәсіпорындарда және ұйымдарда қор қайтарымын арттыруға бағытталған шаралар кешенін ұдайы өндірістегі, өнеркәсіп жұмысының көрсеткіштерін жақсартуға және оның тиімділігін арттырудағы рөлі мен экономикалық мәнімен алғышартталған.

Негізгі қорлардың әлеуметтік-экономикалық маңызы, ең алдымен, еңбек құралдарының қоғамдық өндірістің дамуындағы үлесімен анықталады. Еңбек құралдары, олардың материалдық құрамы көп жағдайда кез-келген қоғамның материалды-техникалық сипатын анықтайды. «Экономикалық дәуірде» не өндіретіндігін емес, қалай еңбек құралдарымен өндірілетіндігін өзгешелейді. Кәсіпорынның бухгалтерлік балансын құру кезінде оның шаруашылық құралдары актив, ал олардың қаржыландыру көздері – меншікті капитал және кәсіпорынның міндеттемелері деп аталады.

Шаруашылық субъектілері
өзінің қызметін жүзеге
асыру үшін

Материалдық-
техникалық қор құру
керек

МТҚ-дың негізін
негізгі қорлар
құрайды.

Кәсіпорынның шарушылық
өндірістік іскерлігінің аса
маңызды құраушысы

Негізгі қорлар

«Бухгалтерлік есеп және қаржылық есеп беру туралы» 2007 жылғы 28 ақпандағы Қазақстан Республикасының №234-ІІІ заңына сәйкес ұзақ және қысқа мерзімді активтер есебі ұйымдастырылады. Және де қаржылық есеп беру халықаралық №16 «Негізгі құралдар», Бухгалтерлік есеп №6 «Негізгі құралдар» стандарттар негізінде есептер жүргізіледі.

Негізгі қорлардың ерекше өзгешеліктері:

а) олардың шаруашылық қызметте көп дүркінді қатысуы

б) натуралды – заттық үлгісін сақтауы

в) өзінің құнын дайын өнімге қызмет кезеңі барысында біртіндеп аударады

Негізгі қорлар өзінің натуралдық түрін сақтай отырып, көптеген өндірістік кезеңдерге қатысып, ал құндары дайындалатын өнімге бөліктермен ауыстырылатын еңбек құралы.

Өндіріс процессінде қатысатын барлық еңбек қорлары (машина, жабдық, т.б.) нақты жүзеге асырылуына жағдай жасайды (өндірістік ғимараттар, гидротехникалық құралдар, плотиналар, арналар, эстакадалар, көлік құралдары, жолдар, тунельдер, электр жүйелері, құбырлар), еңбек заттары мен өнімдерін сақтау мен қозғалту үшін қызмет ететін өндірістік негізгі қорлар болып табылады. Негізгі өндірістік қорлар құрамына тек өнімнің тұтыну құнын құруға ғана емес, сондай-ақ, оның құнын құруда қатысатын өндіріс құралдары да кіреді.

Назарларыңызға рахмет!